

Маликова Ш.Б.
Омарова А.Б.
Молдагалиева А.С.

**КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА
ҚАТЫСТЫ ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ
МӘСЕЛЕЛЕРІ:
ҚҰҚЫҚТЫҚ ТЕОРИЯ
ЖӘНЕ СОТ ТӘЖІРИБЕСІ**

Монография

Маликова Ш.Б., Омарова А.Б., Молдагалиева А.С.

**КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚАТЫСТЫ
ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ:
ҚҰҚЫҚТЫҚ ТЕОРИЯ ЖӘНЕ
СОТ ТӘЖІРИБЕСІ**

Монография

Алматы - 2025 ж.

ӘОЖ 343.2/7
КБЖ 67.408

Басып шығаруға «әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» КеАҚ, заң факультетінің Ғылыми Кеңесімен (2025 жылғы 28 тамыздағы № 1 хаттама) ұсынылған

Авторлар:

Маликова Ш.Б., заң ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор
Омарова А.Б., заң ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор
Молдағалиева А.С., заң ғылымдарының магистрі

Пікір жазғандар:

Бижанова А.Р., заң ғылымдарының докторы, қауымдастырылған профессор
Маликова А.Р., заң ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор

М17

Кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылық мәселелері: құқықтық теория және сот тәжірибесі: Монография / Маликова Ш.Б., Омарова А.Б., Молдағалиева А.С. – Алматы, 2025. – 164 б.

ISBN 978-601-222-171-8

«Кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылық мәселелері: құқықтық теория және сот тәжірибесі» атты монографиялық еңбектің құрылымы жалпыдан жекеге, теориядан практикаға, ұлттық тәжірибеден халықаралық кеңістікке және кері бағыттағы қозғалысты бейнелейді. Бірінші тарауда - Қазақстандағы балаларды қорғау жүйесінің тарихи эволюциясы талданады. Екінші тарау - халықаралық тәжірибеге арналған, ал үшінші тарау - құқық қолданудың түпкілікті көрінісі ретінде қарастырылатын сот практикасына бағытталған.

Осындай құрылым оқырманға мәселенің мазмұнына біртіндеп бойлап енуге, оны әртүрлі қырынан көруге және балаларды қорғау жүйесін жетілдіру жолдарын өз бетінше пайымдауға мүмкіндік береді. Бұл тәсіл теория мен практиканың, ұлттық ерекшелік пен әмбебап қағидалардың өзара байланысын ашуға бағытталған.

Монография BR 21882414 «Зорлық-зомбылық құрбаны болған балаларды қолдау және оңалту бағдарламасы: ресурстық модульді орталықтар желісін тәжірибелік енгізу» жобасы бойынша Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің ғылым комитеті қаржыландырған 2023-2025 ж.ж. арналған ғылыми және ғылыми-техникалық бағдарламаларды бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру аясында баспадан шығарылды.

ISBN 978-601-222-171-8

9 786012 221718

© Маликова Ш.Б., Омарова А.Б., Молдағалиева А.С., 2025 ж.

МАЗМҰНЫ

АНЫҚТАМАЛАР	4
БЕЛГІЛЕУЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР	5
КІРІСПЕ	6
1-ТАРАУ. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚЫЛМЫСТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ТҰРҒЫДАН ҚОРҒАУ САЯСАТЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	10
1.1 Кәмелетке толмағандар қылмыстылығын реттеудегі гуманистік қылмыстық саясат: тұжырымдамалық үлгі және имплементация	10
1.2 Кәмелетке толмағандарды қорғаудың қылмыстық-саяси моделі: гуманистік парадигма және имплементация жолдары	22
1.3 Қылмыстық процесте кәмелетке толмағандардың құқықтарын қорғаудың құқықтық кепілдіктері мен институционалдық тетіктерінің жүйесі	43
2-ТАРАУ. КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚАРСЫ ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕСІ: СОТ ТӘЖІРИБЕСІНЕ ТАЛДАУ	65
2.1. Кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылық істері бойынша англо-америкалық құқық жүйесіне жататын елдердің сот тәжірибесі: АҚШ, Ұлыбритания және Канада тәжірибесі	65
2.2 Кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алудағы Еуропалық сот қорғау жүйесі: Германия, Франция және Скандинавия мемлекеттерінің үлгісі	97
2.3 Азия–Тынық мұхиты өңірі мен ТМД елдерінде кәмелетке толмағандарды зорлық-зомбылықтан сот арқылы қорғаудың ерекшеліктері	117
3.ТАРАУ. КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚАТЫСТЫ ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ БОЙЫНША СОТ ПРАКТИКАСЫ	123
ҚОРЫТЫНДЫ	141
ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	146

Маликова Ш.Б., Омарова А.Б., Молдагалиева А.С.

**КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚАТЫСТЫ
ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ:
ҚҰҚЫҚТЫҚ ТЕОРИЯ ЖӘНЕ СОТ ТӘЖІРИБЕСІ**

Монография

Басып шығаруға 20.10.2025ж. қол қойылды.
Пішіні 60х90^{1/16}. Қағазы офсеттік.
Қаріп түрі «Таймс». Таралымы 253 дана.
Баспа табағы 10,25.

«Tandem-2» ЖШС-де басылып шығарылған